

(Textos.)

Somriure d'elefant absolutament necessari

de PAU MIRÓ

*Un home jove i un home vell seuen al voltant d'una tauleta
enmig d'un bosc. Sentim un nocturn de Chopin per uns megàfons
que hi ha als arbres.*

Al fons del bosc hi ha una residència blanca.

*Travessen el bosc infermeres i infermers somrients i vestits
de blanc.*

*L'home jove deixa una llibreta sobre la taula, pren una tassa
de te i beu, l'home vell somriu.)*

HOME JOVE S'ha refredat.

(Pausa)

HOME JOVE El te, vull dir el te.

(L'home jove deixa la tassa a la tauleta i es mira el rellotge.)

HOME JOVE Una hora i cinc minuts. M'ha passat volant.

(Pausa)

HOME JOVE I què li ha semblat, professor?
El recordava així?

(Pausa)

HOME JOVE No diu res?
Somriu? Somriu com somriuen els elefants, professor.
No l'hi havien dit mai?
Fa molt bona cara.
Ha envellit moltíssim, però fa molt bona cara.
Quan vaig parlar amb vostè per telèfon
la seva veu era molt... estranya.
Me'l vaig imaginar molt... fràgil.
En canvi avui em sembla tot el contrari.

(Sentim un corb.)

HOME JOVE No sabia que existien llocs com aquest,
tan apartats de tot i tan estranys.
Sé que les visites estan una mica restringides, aquí.
I també sé que vostè no vol rebre ningú.
Suposo que si ha accedit a veure'm
és només per això.

(L'home jove agafa la llibreta.)

HOME JOVE M'equivoco?

(L'home vell somriu.)

HOME JOVE Encara té algunes correccions i algunes notes escrites
a mà.
L'hauria d'haver publicat.

(Pausa.20) Textos

És el millor que ha escrit mai.

(Pausa)

HOME JOVE Quinze anys?

HOME VELL Setze

HOME JOVE Setze.
És veritat.
Fa setze anys que me'l va *regalar*.
I avui l'hi torno.

(L'home jove li dona la llibreta.)

HOME JOVE Com es pot *regalar* un text?

(Pausa)

HOME JOVE No es pot fumar, aquí, oi?

(L'home vell fa que no amb el cap.)

HOME JOVE No, perdoni.
No em faci cas.
L'hi torno.
L'hi torno perquè... vaig llegir a la premsa que
havia prohibit que es representessin els seus textos
en aquest país de merda.
I suposo que és millor que el tingui vostè.
Perquè de fet és seu.
Vull dir que me'l va regalar.
De fet, el va registrar al seu nom.

(Pausa.20) Textos

I en el fons suposo que és seu.

(Pausa)

HOME JOVE No diu res?

És estrany, feia anys que no sabia res de vostè.

I de cop llegeixo a la premsa aquesta notícia.

I de cop vostè torna a entrar a la meua vida.

Sabia que s'havia retirat,

però suposava que era una qüestió temporal.

Jo estava distret, professor, distret fent diners.

I de cop, aquesta notícia.

I no ho vaig entendre.

Jo no podria viure sense el teatre.

No sé fer una altra cosa.

No sé fer diners d'una altra manera.

Podria deixar perfectament el teatre.

M'ho podria permetre.

He fet molts diners.

Molts més dels que ha fet vostè, professor.

Però jo no podria deixar-ho.

No podria viure sense fer teatre.

No puc parar.

Ara mateix tinc un encàrrec del nacional.

I de moment els he dit que no perquè tinc molta feina.

Però ho acabaré fent.

M'encanta treballar al nacional.

Paguen molt i exigeixen molt poc.

Ho acabaré fent.

És estrany dedicar-se al teatre i fer molts diners.

Ho reconec.

Però jo no.

(L'home vell agafa la seva tassa de te i en fa un glop. Gest de fàstic i escup.)

HOME JOVE Vol que en demani un altre?

HOME VELL No, per a mi no.

HOME JOVE Aquests infermers i aquestes infermeres que corren per aquí

també fan bona cara.

Tots vestidets de blanc.

Tots somrients.

(Pausa)

HOME JOVE Però el somriure d'elefant només el té vostè.

M'ha costat molt arribar fins aquí.

És un lloc estrany, aquest.

Vostè s'hi deu sentir com a casa.

Vull dir que ha treballat en teatres de tot el món.

I, fos en el teatre que fos,

sempre hi donava un toc personal.

En tot el que he vist de vostè,

sempre hi he vist una part de vostè.

La seva personalitat sempre de fons, professor.

Hi va haver un temps en el qual no em perdia

cap de les seves estrenes, fossin on fossin.

Vostè em va...

(Pausa)

HOME JOVE Bé, ja sap.

(Pausa)

HOME JOVE Miri, tinc les ungles brutes.
No sé com m'ho faig, però
sempre tinc les ungles brutes.
I miri que les netejo sovint.
Em fan la manicura, professor.
Em fa vergonya, però li ho confesso,
em fan la manicura un cop a la setmana.
I no sé com m'ho faig
Però, sense adonar-me'n,
quan em miro les ungles
sempre són brutes, negres, brutes.
Les de les mans, només les de les mans.
Les dels peus: impecables, professor.
La vida és plena de fets inexplicables.
La meua quota de curiositat se satisfà fàcilment.
Però li asseguro, professor,
que pagaria molts diners per entendre
com és que vostè
pot viure sense el teatre.

(Pausa)

HOME JOVE Sigui com sigui, li torno el text.
Si m'ho permet,
el millor text que ha escrit mai.
Me'l va regalar.
Vostè sap per què.
Jo també.
Punt.

HOME VELL És tard.

(Pausa.20) Textos

HOME JOVE Perdoni, ja me'n vaig.

(Pausa)

HOME JOVE No ha parlat gaire, professor.

(Pausa)

HOME JOVE No m'ha de dir res, després de tant de temps?

(Pausa)

HOME JOVE Perdoni, ja me'n vaig.

(Pausa)

HOME JOVE Està bé, professor?

(Pausa)

HOME JOVE Vull dir si...

(Pausa)

HOME JOVE Encara... Encara li costa...?
Vull dir si pot caminar sense ofegar-se i...

(Pausa)

HOME JOVE Els pulmons.

HOME VELL No m'estic morint, si és el que vols saber.

(Pausa.20) Textos

HOME JOVE No, no volia dir això.
Ho sento.
Ho sento, professor.
És que...
És que no ho entenc.
No entenc com és que vostè ho ha pogut deixar.
Vostè, que em va fer veure tantes coses i...
I ara de cop ho deixa.
I com que és aquí
he pensat que potser era per la seva salut.

HOME JOVE No ho sé, perdoni.
Però és que no entenc per què ha deixat el teatre.
I per què ha prohibit els seus textos,
en aquest país de merda.
Si són els únics textos que diuen alguna cosa.
No em faci cas.
Perdoni.
Però és que no ho entenc.
Perdoni.
Ja me'n vaig.
És Mozart, oi?

HOME VELL Chopin

HOME JOVE Sí, sí, és veritat. És veritat.

HOME VELL Un nocturn.

HOME JOVE Sí.

(Pausa)

HOME JOVE S'hi està bé, aquí.

HOME VELL Sí.

HOME JOVE Vull dir lluny de tot aquell soroll.
I de tota aquella merda.
S'hi està bé.
Passaré la nit en una espècie d'hotel que he vist a la carretera quan
venia cap aquí.
Hauria de tornar aquesta mateixa nit.
Tinc molta feina.
Però no em ve de gust passar-me la nit conduint.
I a més a més crec que
m'anirà bé passar una nit fora.
Sap quin hotel vull dir?

HOME VELL Sí.

HOME JOVE El coneix?

HOME VELL Sí

HOME JOVE Només volia el text, oi?

(Pausa)

HOME JOVE No m'ha de dir res?

(Pausa)

HOME JOVE Hauria de marxar, oi, professor?
No, no pateixi.
No parlaré amb la premsa.

No diré res a ningú.
No li diré que el trobaré a faltar.
I tampoc no li diré que s'està equivocant.
M'escolta, professor?

HOME JOVE El deixo
L'avorreixo.
L'escena fa estona que s'ha acabat.

(Pausa)

HOME JOVE En tinc una còpia a casa.
M'agrada llegir-lo en veu alta de tant en tant.
El llegiré.
Espero que no li molesti.

HOME VELL És tard.

HOME JOVE Sap què em passa, amb aquest text?

(Pausa)

HOME JOVE Sí que ho sap.
Entenc cada paraula, cada respiració, cada matís.
L'entenc en mi
com mai no havia entès cap altre text.
Ni cap altra cosa.
No hi ha res que em sigui estrany.
Quan el vaig llegir per primer cop
se'm va ficar per dins i no ha tornat a sortir.
Mai no he sabut què fer amb tot això.

És l'única cosa, i permeti'm aquesta paraula,

(Pausa.20) Textos

fotudament cristiana, és l'única cosa pura que he tocat en molts anys.
I he estat a punt d'embrutar-la amb les meves ungles.

Suposo que si he vingut fins aquí és
per demanar-li que m'autoritzés a
representar aquest text.

M'havia semblat un producte
massa rendible per deixar-lo reposar en un calaix.

Però ara que el tinc aquí al davant
em fa vergonya haver pensat així, això.

Em faig vergonya i em faig petit i insignificant
davant del seu somriure d'elefant i del seu text.

És un text absolutament contemporani.

Ple de contingut.

¿Sap que en aquest país de merda

ningú no troba ni el temps, ni el valor, ni el talent
per dir les coses que ningú no vol sentir?

Sense saber-ho ni jo mateix del tot,
el venia a enredar.

Però no he pogut.

Vostè m'ha fet de mirall.

I ara no puc enganyar-lo.

És massa intel·ligent, vostè.

M'ha fet avergonyir.

Ara no l'enganyo.

Ara li parla el noi que va conèixer fa setze anys a París.

Aquest text, professor, és absolutament necessari.

*(El professor s'aixeca, fa un gest a un infermer, l'infermer agafa
pel braç el professor i lentament comencen a marxar. L'home jove
es queda sol.)*

Fi

(Pausa.20) Textos